

Dansa med mig

Dansa
med mig

FATABUREN 2006

Dansa med mig

NORDISKA MUSEETS OCH SKANSENS ÅRSBOK 2006

FATABUREN Nordiska museets och Skansens årsbok, är en skatt av kulturhistoriska artiklar som publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken Fataburen en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har idag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvideras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

Fataburen 2006
Nordiska museets förlag
Box 27820
115 93 Stockholm
www.nordiskamuseet.se

© Nordiska museet och respektive författare

Redaktör Christina Westergren

Bildredaktör Birgit Brånvall

Omslag och grafisk form Lena Eklund

Omslagsbild foto A. Jeremy P. Lawrence, www.futtfuttfuttphotography.com

Baksidesbild ur boken (s. 193)

Bilder på för- och eftersättsblad foto Birgit Brånvall 2006 © Nordiska museet

Foto s. 2 Fotografi i Nordiska museets arkiv, fotograf ej känd

Tryckt hos Fälvh & Hässler, Värnamo 2006

ISSN 0348 971 X

ISBN 91 7108 506 8

Bekännelser från ett dansbandsgolv

Ett äktenskapslikt par i 70-årsåldern går arm i arm med hurtiga steg. De ska inte dansa, de ska flyga. »Det händer bara en gång i livet, om man har tur« säger mannen och skrattar gott. För honom har det otroligt nog hänt två gånger tidigare. »Man flyger fram över dansgolvet. Det är toppen av dans!«

ANNA ALEXANDERSON är journalist. Hon har medverkat i produktionen av utställningen *Hälligång med bussarong och polisong. Galna dansbandsuykort, minnen & kostymer* på Postmuseum 2005.

Samtliga kort inlänade från Johan Palmborg, Gävle. www.orkesterkort.se

Schytts. Roland, hammondorgel, Stefan, blås, sång, Kent, gitarr, sång, Bosse, blås, sång, Christer, sång, gitarr, Yngve, trummor, Roger, bas, sång. Palles foto.

Schyttts värmer upp med en av sina stora hits: »Aj, aj, aj«. Den kom in på Svensktoppen 9 september 1973. Där låg den i 14 veckor, etta som bäst. Då hade ordet dansband ännu inte blivit ett erkänt begrepp i den svenska vokabulären (det skedde dock året efter och Bert Karlsson kan ha haft något med det att göra). Det kommer att bli en paus på 30 minuter under kvällen, in-formerar Schyttts sångare från scenen, och det är demokratisk dans.

En lagom kväll

Fint garnerade räkmackor är inplastade och dammsugare ligger i raka rader. Det är Liljekonvaljeholmens sista utomhusdans för sommaren. När chokladhjulet snurrar låter det som en bild av förr. »En och två och en två tre fyr!«

Läskkylen i kiosken dånar och man måste höja rösten för att beställa. »En Tulo, och en kokt koryv, bara i pappret tack!«

En svettig och reslig herre slukar korven i två tuggor, samtidigt som han torkar pannan med en näsduk.

Tulo finns det inga kvar.

»Det var bättre fart förr« säger damen i kioskluckan. Antagligen menar hon för en sisådär 47 år sedan, då hon började sälja koryv i just den här koryvkiosken. »Då var det mer ungdomar här och man stack direkt efter jobbet.« Hon har bara tackat nej till en enda dans i hela sitt liv, men då var han så berusad att han inte kunde stå. På den tiden var det inte demokratisk dans heller som det är nu. Tjejerna fick bara bjuda upp en enda gång per kväll. »Perfekt för såna som mig, som är lite blyga av sig.«

Hon träffade sin man på en dansbana. »Han kunde verkligen dansa« säger hon och ler. Nu har de varit gifta i över 35 år. Hon

DANSGÄNGET

FAMILY

Dansgänget Family.
Mats Bokström, trummor, sång, Ken Wiberg, gitarr, sång, Ronny Jons-son, bas, sång, Janne Berlin, rytm, instr., sång, Owe Holgersson, orgel, dragspel.
Panoramabild, Uppsala, fotograf ej känd.

Nils-Gunnars. Nils-Erik, bas, Gunnar, trummor, Billy, dragspel, orgel, sång.
Sven-Erik, gitarr, sång. Foto PR Bild/Thorin, Nyköping.

dansar inte längre men tycker att kvällarna i korvkiosken är roliga, helst när det är mycket folk och det händer lite saker. Och så kommer hon ju ut.

En upprymd dam i kön in till dansbanan räknar förnöjt ut att om alla som åkte i bilarna hit satt minst två i varje bil måste det redan vara minst 300 på plats ikväll.

Under starkt belysta diskobollar stegar danspar motsols längsmed väggdraperierna. Vissa herrar håller sin partner med bara en arm runt ryggen. I dörröppningen står människor i fina tröjor och tittar på. Damen som var först på plats har ännu inte blivit uppbjuden.

Jag drabbas av någon slags melankolisk ömhet för Sverige. Innebörden av ordet »lagom« blir tydlig.

Musiken är lagom, man dansar lagom bra. Det är till och med lagom varmt denna sensommarkväll. Det här är på riktigt! Det här är en lagom kväll i Sverige och det är vackert.

En man rör sig rakryggad förbi tombolan. Det är paus och han har precis bytt skjorta och skor. Han har en väska med sig, med flera ombyten i. Det är självklart säger han. »Det är svettigt att dansa nonstop i flera timmar. Det är inte alla som skulle orka med det. Det är riktig motion.«

Han håller sig inom en radie på cirka 15 mil och han dansar 3-4 gånger i veckan. Han känner ett hundratal personer som han dansar med på varje ställe, som i stora gäng förklarar han. Enda problemet är att det blir dyrt, men han gläds samtidigt åt de nya sporttröjorna som kommit. Tröjorna suger upp svetten mycket mer än vad skjortorna han använde förut gjorde. Sporttröjorna ser snygga ut också och inte rynkas de heller. Dessutom finns de i bra färger, som grått till exempel.

I pausen går många till sina bilar och fikar. Hembakad fika

lockar mer än mazarinerna från fiket. Kaffe- och äggmacksdoften ligger som en osynlig filt över grusparkeringen. Det ser nästan utomjordiskt ut med alla billamporna som tänds en efter en.

En man som sitter tillbakalutad på en parkbänk säger: »Vi dansmänniskor kommer varandra mycket nära, kroppar, rörelse. Att få komma så här nära en person, ta på varandra, känna på varandra, röra sig med en annan människa utan att det är något som helst märkligt, det är något fantastiskt.« »Tyvärr blir man till slut blasé, avtrubbad på något sätt« fortsätter han fundersamt.

En annan man anförtror sitt bästa dansknepp under pausen; hur man enklast hittar en älva. »Älvor är damer som kan följa, inte dansa, det är stor skillnad. De måste tappa bort sitt ego, släppa helt och bara följa.« Det är en dam som inte nuddar dansgolvet.

De är verkligen inte lätta att hitta förklarar han, men det går. Kneppet är att ha koll på andra herrar som är bra på att dansa och vara uppmärksam på vilka de dansar med, säger han och försvinner bort mot dansbanan med ett självsäkert manér, och kokt korv i magen. Han dansar tre kvällar i veckan och gillar inte musiken. Men han är inte besviken alls. Han ser det som ren motion.

Pausen är över. Bandet har flera timmars spelning framför sig men jag säger tack och adjö för ikväll.

Bilden av dansbandet

Vissa kallar dem musikbranschens dolda hjältar, andra ryggar tillbaka enbart vid ordet dansband. Idag är dansbandsbranschen omgiven av ett dåligt rykte. Men så har det inte alltid varit. Sommaren 1964 var exempelvis Streaplerns förband till

Kent Rolands. Kent Roland, trummor, sång, Bertil, bas, sång, Tommy, gitarr, sång, Jan, tenor-, alt- och sopransax, sång, Gunnar, orgel, dragspel, sång. Tomassons foto, Olofström.

Kent Rogers. Bo Andersson, trummor, sång, Karl-Erik Bruèr, elgitarr, sång, Ulf Crohnqvist, sax, sång, Sune Herbertsson, hammonddragspel, sång, Jonny Lindström, elbas, sång, Lisbeth Mauritzon, sång. Panorama Press & Reklam i Växjö, fotograf ej känd.

Inge Lindqvists. Lasse, dragspel, Inge, dragspel, orgel, Bosse, trummor, sång, Jonny, gitarr, sång, Göran, bas, sång, Bosse, sax, flöjt, sång. Foto P. Zatreparek.

#1
flamingo
kvintetten

Flamingokvintetten.
Fotograf ej känd.

Beatles på Johanneshovs Istadion i Stockholm. Dansbandet Flamingokvintetten berättar att inspirationen till Abbas speciella scenkostymer när de vann med Waterloo 1974, kommer från dem.

Flamingokvintetten har spelning på Münchenbryggeriet i Stockholm men hinner ändå klämma in lite nostalgiprat mellan soundcheck och klädombyste. Över en kopp kaffe berättar de om hur det var då, på 70-talet. »Det var alltid bra med publik« säger Dennis Janebrink. »Det kunde dyka upp flera tusen personer under en kväll, så var det för alla dansband som hade spelningar då.« Gagerna var inte speciellt höga förklarar han vidare men arrangörerna kunde å andra sidan ha fler spelningar.

»Det var mer glitter och glamour på kläderna på den tiden, och mer show« säger Hasse Carlsson, han är den andre av tre originalmedlemmar i Flamingokvintetten. Hasse var själv med och designade flera av bandets unika scenkostymer. De har nästan inte sparat några alls från sina 45 spelår. »Vi skulle ändå inte komma i dom längre«, säger de och skrattar göteborgskt.

Ikväll kör de med jeans och T-shirt. De har gjort den grejen med scenkostymer säger Hasse. »Vi orkar inte längre, och det skulle vara tönt idag om vi drog på oss något sådant.« När det blir dags att soundchecka får de bråttom och med tre snabba steg är hela bandet på plats på scenen. Det är svårt att stå still. Till och med de Flamingoprydda skynkena som hänger över högtalarna gungar av musikens tryck. På scenen ligger de traditionella bandvykortet och glittrar.

Bilder på dansband i udda frisyrer och i den traditionella »fotbollsuppställningsposen« har förevigats på otaliga skivomslag, idolbilder och bandvykort. Det är lätt att dra på smilbanden åt scenkläderna. Ofta tidstypiskt överdrivna och i stilar som

Sven Eric, Tommy,
Christer, Bengt, Åke.
Foto Per Ola Lindkvist,
Hudiksvall.

T.h. Thore Callmars
orkester. Panorama Press
& Reklam i Växjö, fotograf
ej känd.

har varierat färgstarkt genom tiderna. Allt från bussaronger, stuprör och platåskor till paljetter, broderier, plysch och långa skjortsnibbar.

Idag finns det flera sajter på Internet som har lagt ut vykort för allmän beskådan. Till och med på norska sidor dyker våra svenska dansbandsvykort upp som ett kultförklarade fenomen. Vykorten, skattframtallande eller ej, är en kulturskatt och ett tidsdokument som visar på något unikt för svensk kultur. Dansbandskulturen.

På senare år har även samlare fått upp intresset för vykortet. Exempelvis är kort på »Gert Jonnys«, med sina oförglömliga chockrosa och skarpgröna byxor, skjortor samt västar, idag rariteter.

Diana Thylin, en gång i tiden sångare i bandet Stig Lorentz är chefredaktör på tidningen *Får jag lov*. Det hon inte vet om dansbandsbranschen är inte värt att veta. Under några hektiska intervju-minuter i en hotellvestibul i Stockholm hinner hon ge mig ett nytt perspektiv på dansbandsfenomenet.

Diana kan inte förstå varför det inte satsas mer på branschen uppifrån, från politiskt håll. »Det är en folkrörelse som redan är stor och utbredd. Det måste ju vara så mycket bättre med människor som är ute och rör på sig flera gånger i veckan än sitter hemma och säckar ihop i sofforna.«

Dansbandsfenomenet verkar inte enbart handla om musiken och dansen och showen. Snarare om gemenskap och att möta nya vänner, att komma ut, och komma människor nära. Det är socialt och ger motion.

Två stora dansbandsvågor har svept över vårt land, den första på 70- och den andra på 90-talet. Håller den trenden i sig dansar vi alla snart igen. 2010 går vi till val, kanske kommer dansbandsfrågan att vara en het potatis då? Jag ser framför mig pins med »Hälsa och Motion genom rotation!«, »När du dansar dig gla' – mår ditt hjärta bra!« och »Ut och sväng dina lurviga, så slipper du ditt kurviga!«

Är pardansen bara ett steg från att bli en del av vår nya hälsosamma vardag, där »Tjockholmen«, personliga tränare och stegräknare genomsyrar våra liv?